

SEA WATCH 2024

סיכום שנה במספרים ותמונות

דיווח על רשת רפאים בפלמחים. נצפתה על ידי כמה שחיינים וצוללים, נובמבר 2024. המפגע פונה במבצע משותף על ידי מתנדבי משמר הים של התאחדות הצלילה וצוות החצי הכחול | צילום: בר שטרנבך.

2024 במספרים

3,055

הורדות

מתוכם

458

תצפיות

753

דיווחים סה"כ

מחצית מהמדווחים
דיווחו יותר
מפעם אחת

483

מדווחים שונים

79%

מהדיווחים שדרשו מענה
בפועל על ידי גורמי הטיפול
הגיעו לסגירת מעגל*

100%

מהדיווחים קיבלו מענה
ראשוני טלפוני או במייל
על ידי צוות SeaWatch

מי אנחנו?

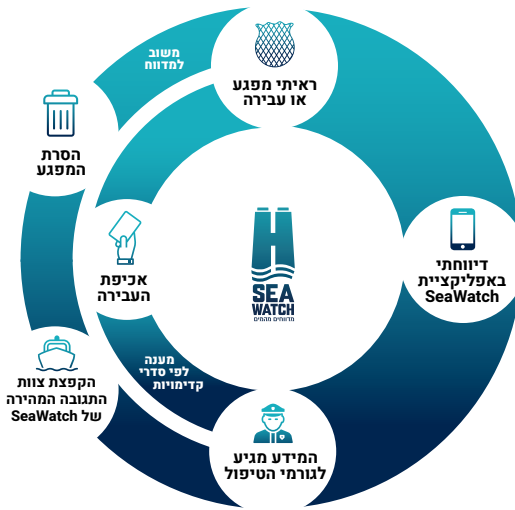
- 01** אפליקציית SeaWatch היא מוקד לטיפול בדיווחי ציבור אודות מפגעים אקולוגיים בים התיכון ובמפרץ אילת. המוקד מופעל על ידי 'החצי הכחול' - הפרויקט הימי של החברה להגנת הטבע.

01
- 02** המטרה: לאפשר לציבור מעורבות ישירה בהצלת הים על ידי העברת הדיווחים אוטומטית אל גורמי הטיפול והאכיפה. המוקד חותר לייעל ולהעצים את המענה למפגעים ועבירות בים, ויחד ליצור שינוי בשטח בזמן אמת.

02
- 03** הפעילות גם נועדה להעלות את מודעות הציבור ומקבלי ההחלטות לאתגרי השימור בים ולפעולות הנדרשות להגנה על הטבע הימי.

03
- 04** אנחנו חוגגים את השנה השנייה להשקת האפליקציה המחודשת וממשיכים לשפר ולעדכן בהתאם לצרכי המדווחים והגורמים המטפלים. שנת 2024 שברה את השיא במספר ההורדות השנתי (31% גבוה מאשר בשנת 2023), שיא במספר דיווחים שהתקבלו מאז השקת האפליקציה (עלייה של 100% לעומת שנת 2023) וגם מספר המדווחים שלנו הוא הגדול ביותר שהיה (גדילה של 25%).

04

להורדת האפליקציה

למידע נוסף על SeaWatch <<

צילום

תצפית של נוצת ים שנשלחה בזירת התצפיות ב-Sea Watch, אוקטובר 2024 | צילום: חנן אזולאי

**הכירו את
זירת התצפיות**

סיפורי הצלחה

ינואר

דיווח התקבל על צב ים שנפלט לחוף באזור אשדוד. המידע הועבר למרכז הצלה לצבי ים, שהגיעו למקום, פינו את הצב וטיפלו בו במסירות. צילום: מתוך הדיווח

פברואר

הוסר צמיג גדול מהחוף בבת גלים, חיפה, בסיוע צוותי העירייה. צילום: מתוך הדיווח

מרץ

טיפול באירוע של דיג לא חוקי (דקרים מתחת לגודל המינימום) על ידי פקחי רשות הטבע והגנים. הדגים הוחזרו למים בחיים. צילום: רט"ג

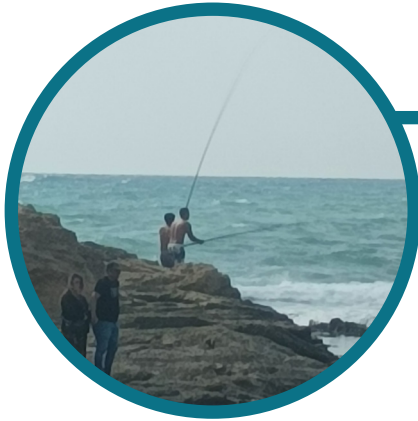

סיפורי הצלחה

אפריל

אכיפה כנגד ג'יפ שנסע על החוף בניגוד לחוק בחדרה על ידי פקחי רשות הטבע והגנים. צילום: מתוך הדיווח

מאי

טיפול הסברתי כתגובה לאירוע דיג לא חוקי בשמורת טבע דור-הבונים, הדייגים הורחקו מהאזור על ידי פקחי רשות הטבע והגנים. צילום: מתוך הדיווח

יוני

חבית נפט שנפלטה לחוף בשמורת גדוד פונתה והחול נוקה על ידי פקחי רשות הטבע והגנים. צילום: מתוך הדיווח.

יולי

פינוי מיכל פלסטיק שנשטף אל החוף ובתוכו שאריות נפט מהחוף בחדרה. צילום: מתוך הדיווח

סיפורי הצלחה

אוגוסט

אכיפת אירוע דיג מסחרי בחוף רחצה מוכרז על ידי פקחי רשות הטבע והגנים. צילום: מתוך הדיווח.

ספטמבר

צב ים קטן נמצא במצוקה על ידי מפליגים כשסביב אחת מגפיו שקית פלסטיק, המידע הועבר למרכז ההצלה לצבי ים שהצליחו לחלץ אותו ולשקם אותו. צילום: מתוך הדיווח

אוקטובר

הפקת מפת תצפיות מתוך נתוני פרויקט מיפוי הסרטן הפולש "מטוטה ויקטור". צילום: מתוך אחד הדיווחים.

סיפורי הצלחה

נובמבר

פינוי חבית צבע שנסחפה לחוף באזור יפו, בשיתוף פעולה עם עיריית תל אביב. צילום: לירון המדווח

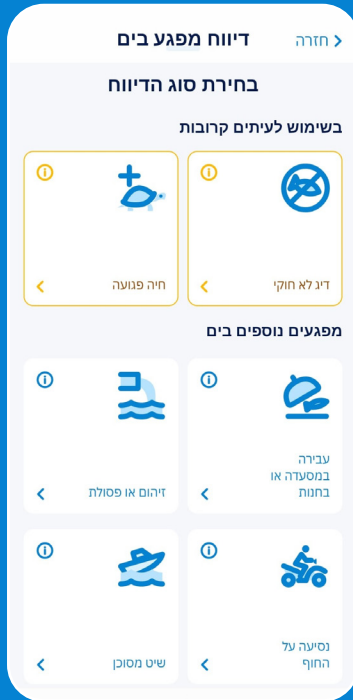
דצמבר

פינוי רשת רפאים ושחרור בעלי חיים לכודים בשיתוף פעולה עם מתנדבי משמר הים של התאחדות הצלילה. צילום: בר שטרנבך.

הכירו את האפליקציה

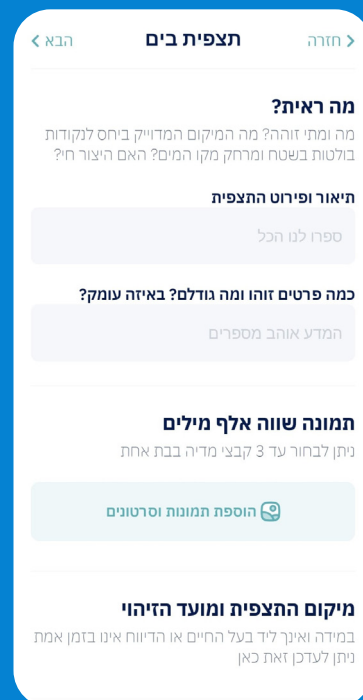
מסך דיווחים ראשי עם קטגוריות הדיווח בים התיכון. בפניה של כל קטגוריה כפתור ה-i לוקח למידע נוסף אודות הדיווח בקטגוריה זו.

המסך הראשי של האפליקציה המחודשת: מפה עם מיקום המדווח וביחס לשמורות הימיות, נתונים אינטראקטיביים אודות מספר הדיווחים הכללי והאישי, דיווח על מפגע בים, ושליחת תצפית.

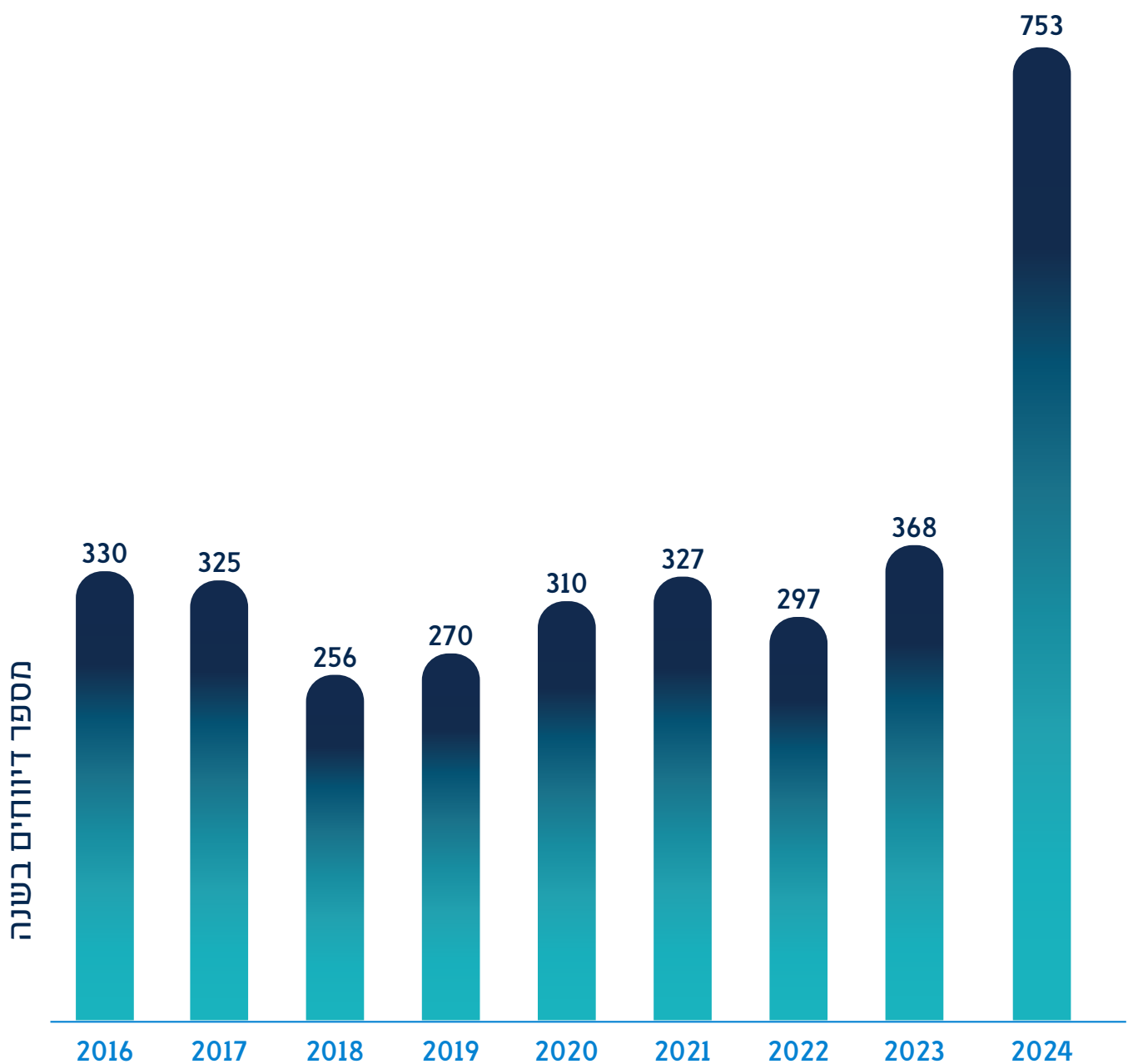
כל המידע במקום אחד בכפתור ה-i בתפריט התחתון, עם מידע אודות תקנות וחוקים, מפגעים ובעלי החיים הימיים שנתקלים בהם בשטח.

זירת התצפיות מאפשרת שליחת מידע על יצורים ימיים שנצפו בשטח אל גופי המחקר הרלוונטיים.

מספר דיווחים שנתי מאז השקת האפליקציה

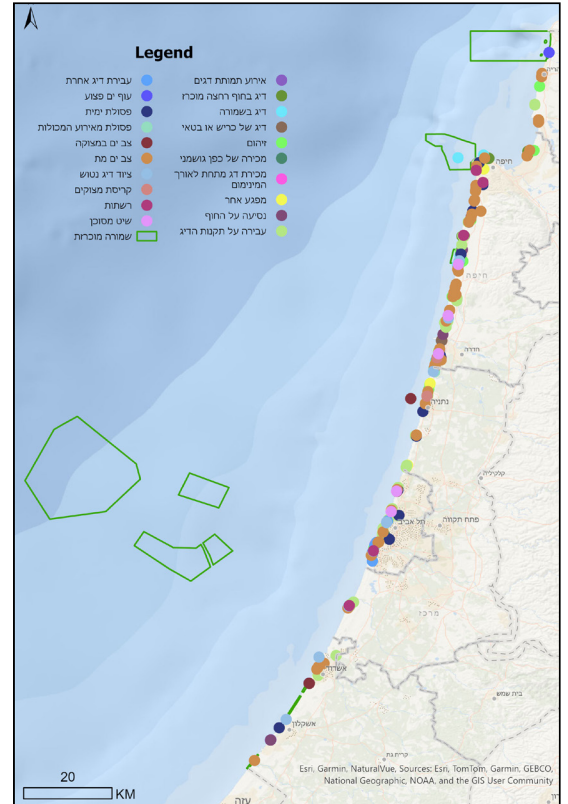
*בשנים 2022-2024 מספר הדיווחים כולל בתוכו גם את דיווחי המפגעים וגם את דיווחי התצפיות.

פריסת הדיווחים בים התיכון אילת והכינרת לפי קטגוריות דיווח

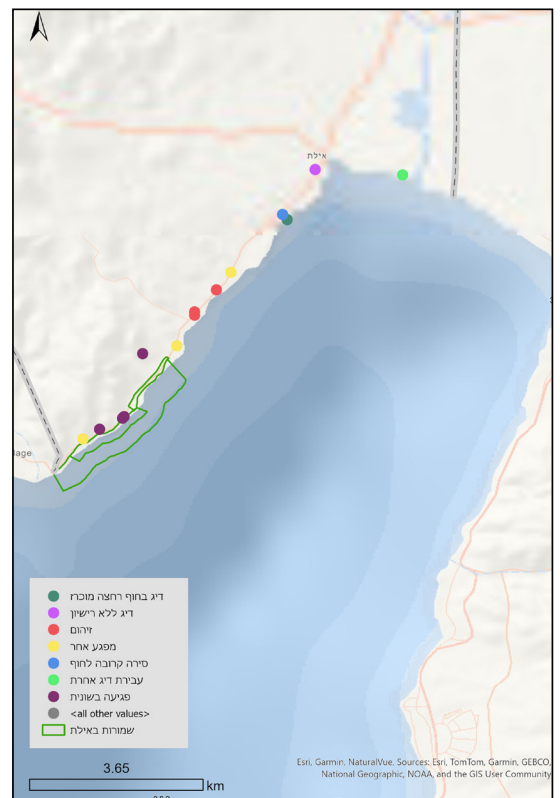
הים התיכון

ככלל, ישנה פריסת דיווחים כמעט רציפה לאורך כל חוף הים התיכון עם ריכוז דיווחים ותצפיות גבוה במוקדים עירוניים כמו גם סביב שמורות וגנים לאומיים ימיים. ניתן לראות ריכוז דיווחים נמוך במיוחד בקצוות המדינה, ככל הנראה כתוצאה מסגירת שטחים עקב מלחמת חרבות ברזל. 40% מהדיווחים הם בתוך שמורה או בטווח של עד 1 ק"מ ממנה.

כנרת

כל הדיווחים (3) על ציוד דיג נטוש בחלקה הצפוני של הכנרת.

אילת

43% מהדיווחים הם בתוך שמורה או בטווח של עד 1 ק"מ ממנה.

בים התיכון

כללי:

450 תצפיות הועברו לגופי מחקר רלוונטיים.

303 דיווחי מפגעים ועבירות הועברו לגורמי הטיפול.

246 מהדיווחים התבררו כמקרים שדרשו מענה בפועל.

165 מהדיווחים שדרשו מענה בפועל הגיעו לסגירת מעגל (67%)*.

* אכיפה, פינוי מפגעים, הענקת טיפול לחיות ימיות פגועות.

דיג לא חוקי

- 102 דיווחים התקבלו בגין חשד לדיג לא חוקי, מתוכם 55 הצביעו על חשד לביצוע עבירה.
- 8 דיווחי דיג לא חוקי קיבלו מענה אכיפתי על ידי פקחי היחידה הימית ברשות הטבע והגנים.

בעקבות דיווח על מכירה של כפן גושמני (לובסטר ים תיכוני המוגדר מין מוגן), פקחי רשות הטבע והגנים הגיעו למסעדה בתל אביב ופתחו בחקירה מאי 2024 | צילום: מתוך הדיווח

חיה פגועה

- **49 דיווחים** על פגרים של צבי ים - ירידה משמעותית ביחס לשנה שעברה.
- **קן 1 של צבי ים** אותר וגודר במקומו על ידי פקחי רשות הטבע והגנים בכדי להגן על הקן בשטח.

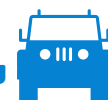

זיהום ופסולת

- **39 דיווחים** בנושא זיהום ופסולת ימית.
- **6 חביות נפט** פונו.
- **4 רשתות רפאים** הוסרו.
- **2 מפגעי פסולת כבדה** נוספים פונו.

חבית נפט שנשפכה בתוך שמורת טבע ופונתה על ידי פקחי רשות הטבע והגנים, יולי 2024. צילום: מתוך הדיווח | רשות הטבע והגנים

נסיעה על החוף ושיט מסוכן

- **17 דיווחים** על נסיעה על החוף.
- **ב-7 מהמקרים** בוצעה אכיפה.
- **5 דיווחים** על שיט מנועי בקרבת החוף.

באילת

4 דיווחים על זיהום ים ופסולת ימית

4 דיווחים על פגיעה בשונית

3 דיווחים על דיג לא חוקי, רובם לא הצביעו על חשד לעבירה

דיווחים על מפגעים

15

מהדיווחים התבררו כמקרים שדרשו מענה בפועל

11

מהדיווחים שדרשו מענה הגיעו לסגירת מעגל (56%)

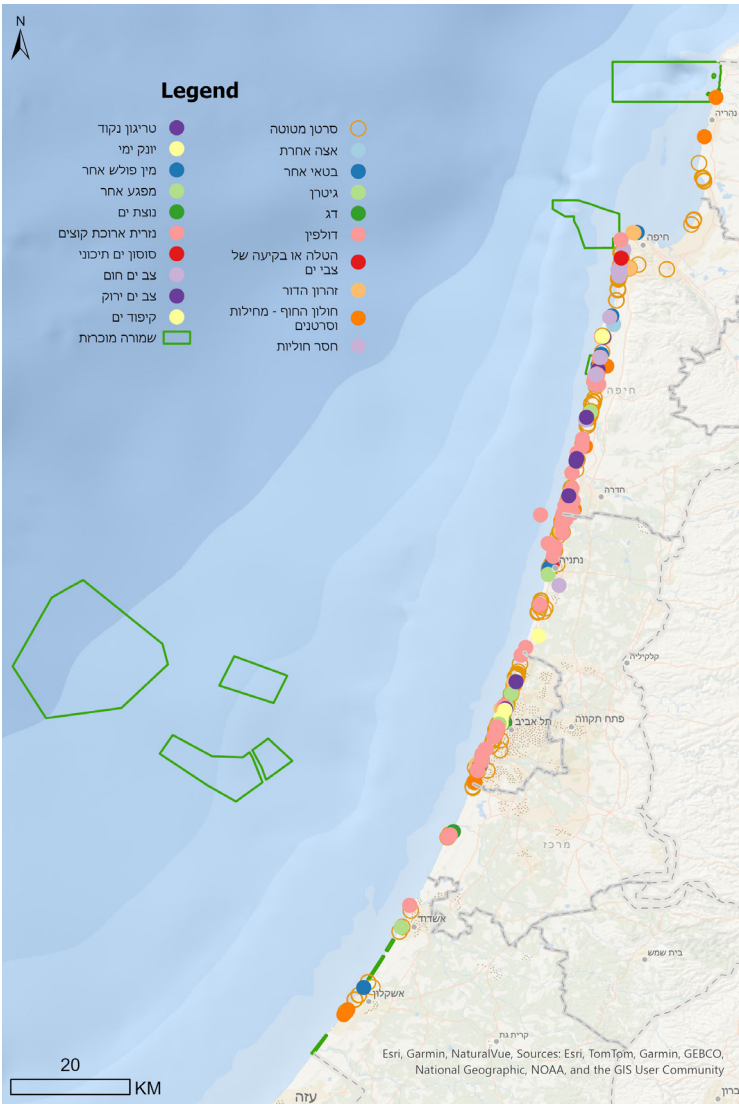
6

זירת התצפיות

450 תצפיות שנשלחו אל גורמי המחקר הרלוונטיים, מתוכם:

362
תצפיות
במינים פולשים

18
תצפיות
בבטאים

17
תצפיות
בחולון החוף
מין סרטן בסכנת הכחדה בישראל

7
תצפיות של
צבי ים

4
תצפיות של
דולפינים

ביום התיכון ב-2024 מעל 56% מכלל הדיווחים הם כאלו שנדרשו למענה בפועל (כגון חשד בזמן אמת לעבירה או מפגע שדרש פינוי) דבר המעיד שקהל המדווחים באפליקציה מתמקצע ושולח דיווחים איכותיים.

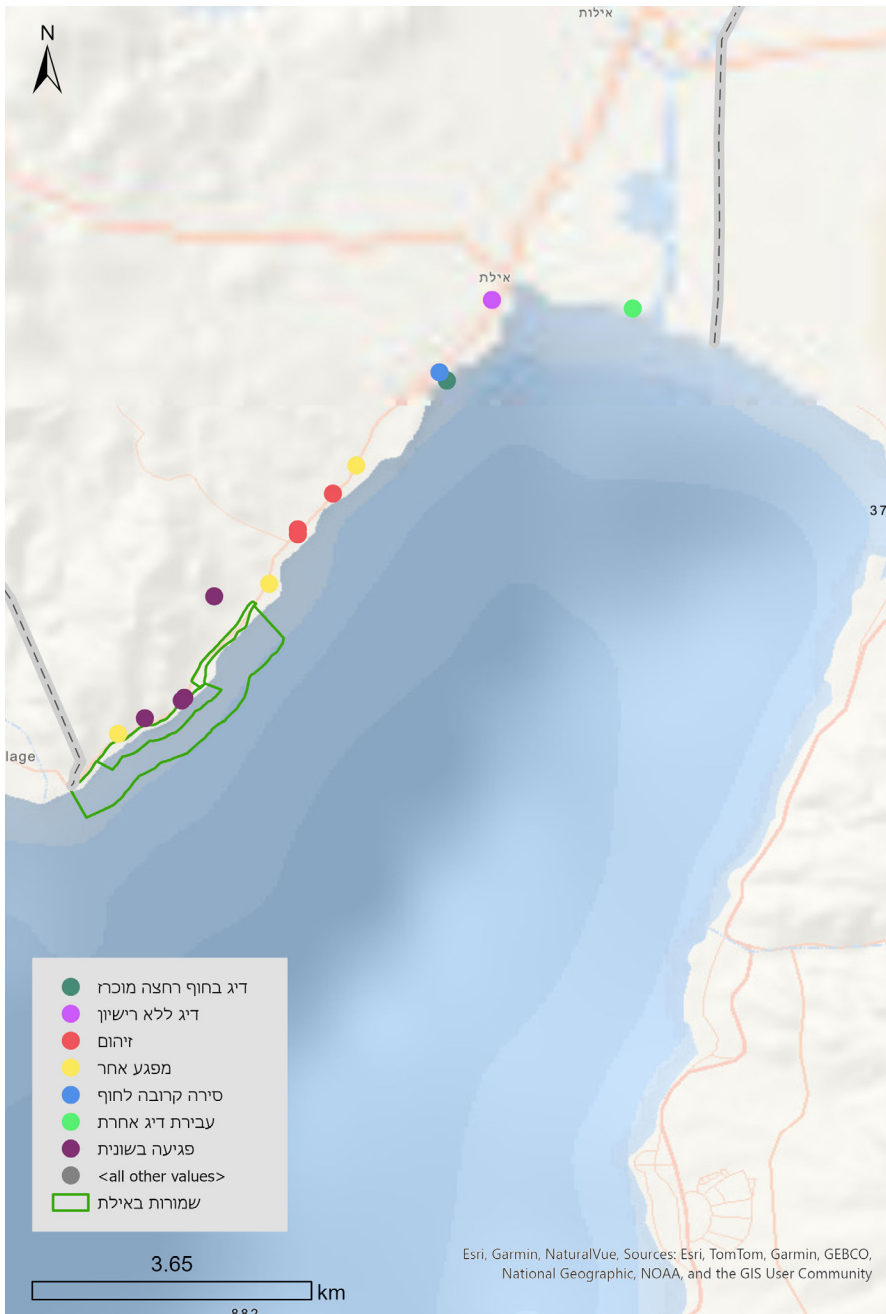
בנוסף, אנחנו רואים הכפלה בכמות עבירות הנסיעה על החוף שקיבלו מענה אכיפתי. מגד, דיווחים במספר קטגוריות, וביניהן פגיעה בשונית ודיג בחוף מוכרז, זכו למענה מועט מגופי האכיפה והטיפול.

תצפית של דולפין שדווחה באפליקציית SeaWatch, 2024. צילום: אורן בן מאיר

באילת

דיווחים על
נזרית ארוכת קוצים
(מין שכמעט ונכחד ממפרץ אילת)

5
דיווחים על
כרישים ובטאים

2
דיווחים על
דגים

דיווח על
תמנון

מספר הדיווחים באילת עלה ב-260% בשנת 2024 לעומת השנה הקודמת. עם תחילת פעילות מערכתית של 'החצי הכחול' במפרץ אילת, אנו צופים שיפור במידת ההטמעה והשימוש באפליקציה בקרב קהילות חובבי הים.

דיווח על כריש לווייתן שנצפה בחוף קצא"א באוגוסט 2024. צילום: מור לבון, מתוך הדיווח

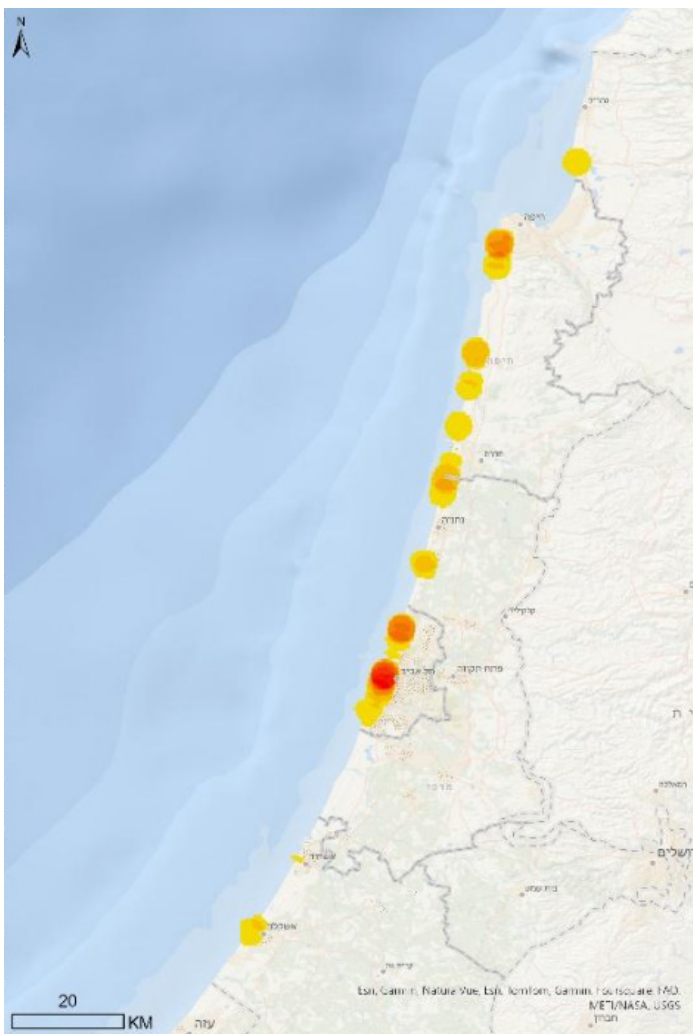
קמפיינים ממוקדים

במהלך השנה השקנו שני קמפיינים למיפוי מיני מטרה בחופי הים התיכון ובאילת.

קמפיין מיפוי המין הפולש "מטוטה ויקטור"

הושק בחודש יולי ומטרתו - איסוף תצפיות של מין הסרטן הפולש "מטוטה ויקטור" לאורך חופי הים התיכון של ישראל.

- בעקבות הקמפיין ההצלחנו לייצר מפת תצפיות ראשונה מסוגה למין זה בישראל המספקת מידע חדש אודות התפוצה של הסרטן.
- הנתונים הועברו לפרופ' בלה גליל על מנת לסייע במחקר על מינים פולשים בישראל.

מפת "אזורים חמים" (hotspots) של הסרטן הפולש "מטוטה ויקטור" שנאספו דרך אפליקציית Seawatch במהלך הקמפיין. באדום אזורים עם ריכוז תצפיות גבוה. בצהוב ריכוז תצפיות נמוך.

מפת תצפיות של הסרטן הפולש "מטוטה ויקטור" שנאספו דרך אפליקציית Seawatch במהלך הקמפיין

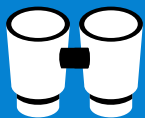
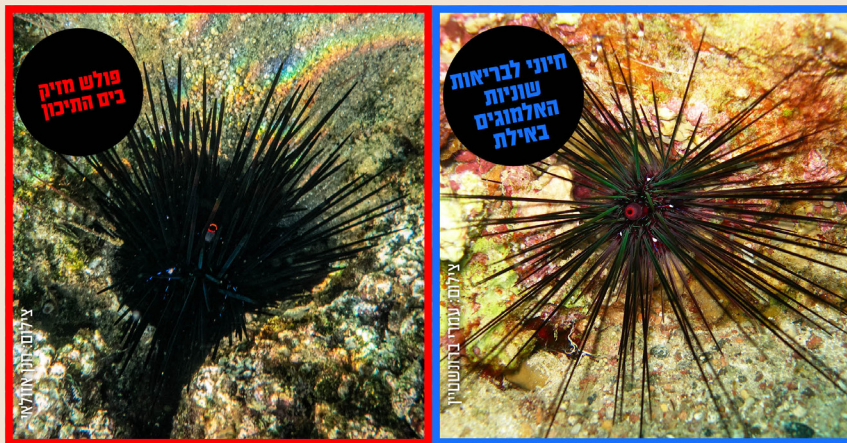
קמפיין מיפוי נזרית ארוכת קוצים

הושק במהלך חודש אוקטובר ומטרתו לאסוף תצפיות על מין קיפוד הים "נזרית ארוכת קוצים" - מין חיוני לשוניות האלמוגים בים סוף שכמעט ונכחד ממפרץ אילת, שבמקביל פלש לים התיכון והוא מין פולש בעל פוטנציאל נזק גבוה בים התיכון.

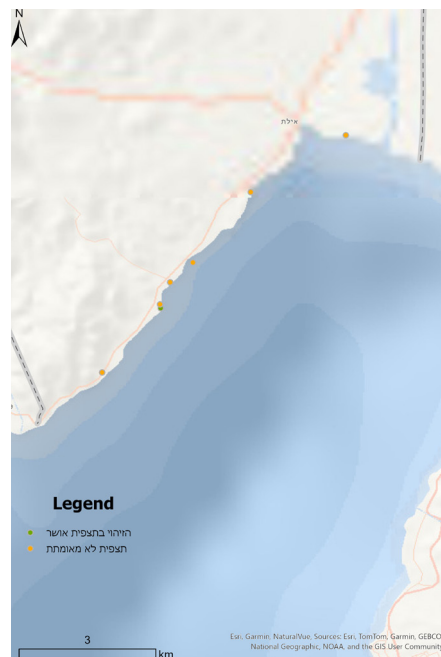
נזרית ארוכת קוצים

הקיפוד בעל שני הפרצופים

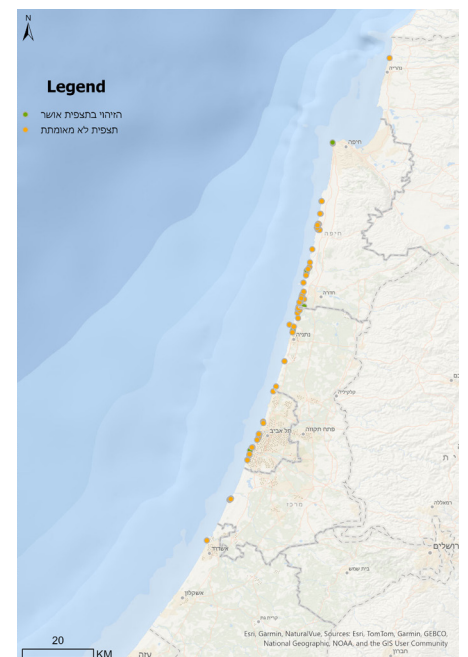
חיוני לבריאות שוניות האלמוגים באילת, אך פולש מזיק בים תיכון.

פרויקט איסוף התצפיות עוד ממשיך.
מסקנות ותוצרים נוספים יפורסמו בהמשך.

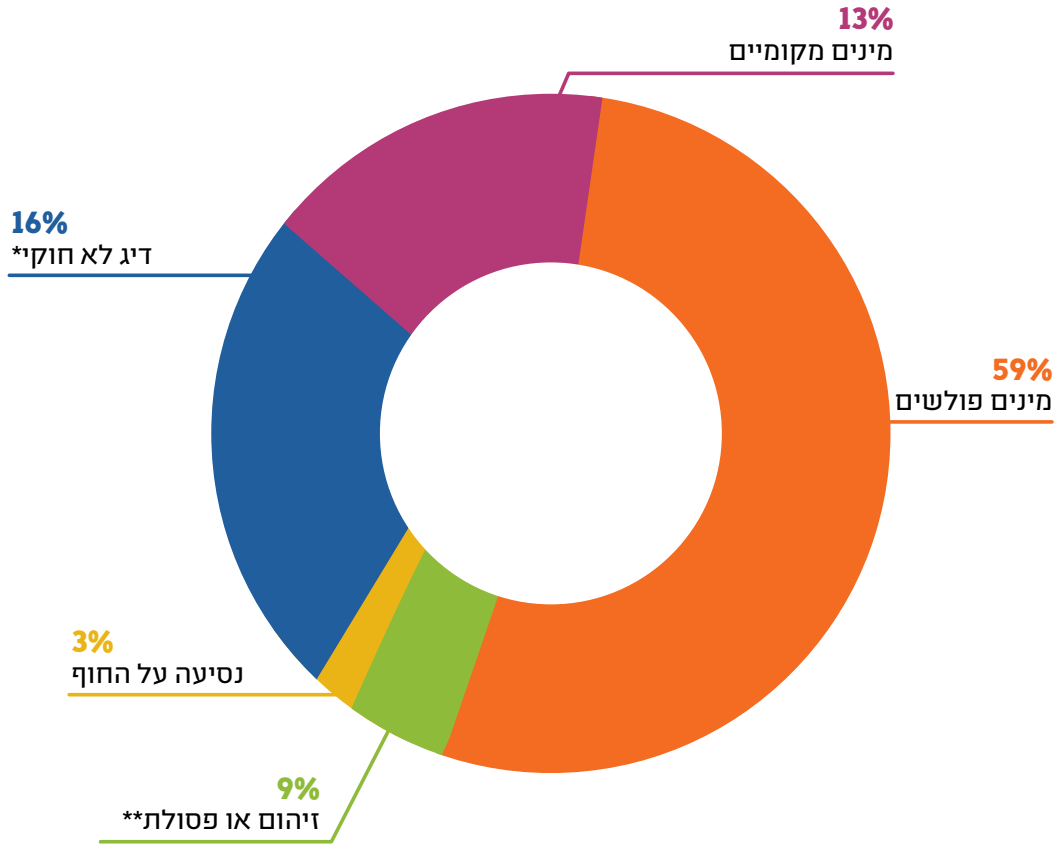
מפת תצפיות של קיפוד הים "נזרית ארוכת קוצים" **בים סוף** אשר נאספו דרך אפליקציית Seawatch במהלך הקמפיין

מפת תצפיות של קיפוד הים "נזרית ארוכת קוצים" **בים התיכון** אשר נאספו דרך אפליקציית Seawatch במהלך הקמפיין

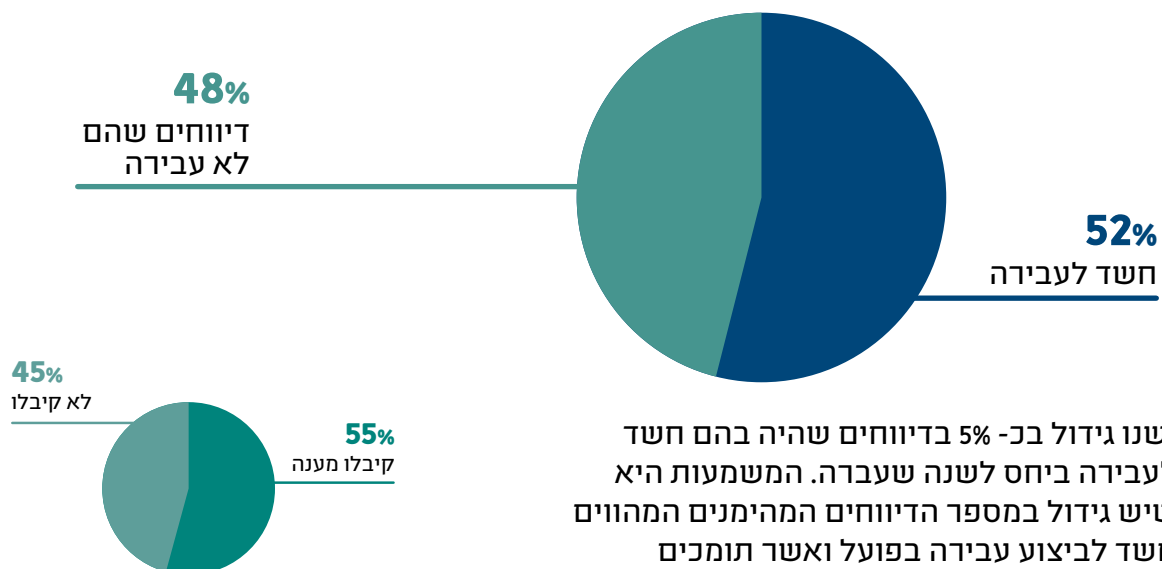

דיווחים לפי קטגוריות בים התיכון

* עבירה על תקנות הדיג, דיג בשמורות, דיג של מין מוגן ודיג בחופים מוכרזים
** פסולת, ציוד דיג נטוש וחדש לאירועי זיהום

זום-אין על דיג לא חוקי בים התיכון

ישנו גידול בכ- 5% בדיווחים שהיה בהם חשד לעבירה ביחס לשנה שעברה. המשמעות היא שיש גידול במספר הדיווחים המהימנים המהווים חשד לביצוע עבירה בפועל ואשר תומכים במאמצי ניהול ואכיפה.

מדובר בעליה של כ-5% לעומת אחוז המענה לדיווחים בקטגוריה זו בשנה שעברה.

SeaWatch בקהילה

דוכן ההסברה שלנו ממשיך להסתובב בארץ ומאפשר לנו להגיע לאירועים ציבוריים בשטח ולספר לאנשי הים על האפליקציה ואיך גם הם יכולים לקחת חלק.

עמדת הסברה בכנס כלכלה כחולה של 'החצי הכחול' בהובלת ש"שים מבית ספר שדה חוף כרמל. צילום: בר שטרנבך

בנוסף, הגענו אל קהילות ימיות מגוונות כדי לתת הרצאות חווייתיות על מפגעים בים, וכיצד הם מקבלים מענה בזמן אמת.

הרצאה במסגרת יום האוקיינוסים בבוסתן תם. צילום: בוסתן תם

לבסוף, חלק מהסיפורים פורסמו ברשתות ובערוצי תקשורת שונים:

מטוטה ויקטור הפולש נצפה בחופים רבים בישראל <

בר שטרנבך, רכז Sea Watch ופרויקטים ימיים בחברה להגנת הטבע, אמר כי יש להניח שהחוסר בתצפיות דרומית לאשקלון וצפונית לנהריה נובע מהמלחמה, כיוון שחופים אלו סגורים לציבור. "הדיווחים ממשיכים להגיע ובסופו של דבר, הם יועברו לניתוח מעמיק יותר של פרופ' בלה גליל, מומחית בינלאומית ממוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט, המתמחה במינים פולשים והייתה מהראשונים שתיעדו את הופעתו של הסרטן בישראל. הנתונים שנאספו ינתחו בעזרתה כדי להרחיב את הידע המדעי על המין", הוא אמר.

תיעוד: דייגים דגו כריש בחדרה, והחזירו אותו למים. צפו <

ביום שישי האחרון דווח באפליקציית Sea Watch המיועדת לדיווחים על מפגעים כמו עבירות דיג, זיהום, רשתות רפאים ופגיעה בחיות מוגנות בזמן אמת, על שני דייגים שלכדו כריש באופן בלתי מכוון. לדיווח צורף גם תיעוד שמראה כיצד מושכים השניים את הכריש אל החוף במטרה לשחרר את הקרס שנתקעה בפיו, לפני שחרורו חזרה למים. לדברי עתרת שבתאי, אקולוגית ימית בחברה להגנת הטבע, לא ברור כיצד תשפיע חוויית הלכידה והפגיעה של הכריש מהקרס על המשך עונת הרבייה שלו ועל היכולת שלו להשיג מזון. "הדייגים פעלו במהירות רבה יחסית ולא התמהמהו עם שחרור הכריש לאחר שלכדו אותו. כרישים, כמו שאר דגי הסחוס, מוכרזים בישראל כערך טבע מוגן ולכן אינם סובלים מדיג מכוון שלהם ואינם מהווים את המטרה עבור הדייגים במקום. יחד עם זאת, התנאים בשטח שכוללים מגוון רב של פעילויות שאינן מוסדרות מהווים סיכון הן לכרישים והן למשתמשים השונים", היא מוסיפה.

בשנה הקרובה מוקד SeaWatch והחצי הכחול ימשיכו לפעול במרץ להגדלת כמות הדיווחים המגיעים לטיפול מלא ולהעמקת שיתופי הפעולה עם הגופים האחראים לטיפול בהם. במקביל, נשדרג את האפליקציה כדי לשפר את חוויית המשתמש ולהפוך אותה לנגישה ונוחה יותר. בנוסף, נפעל לחיזוק הקשרים עם גופי מחקר ומדע, במטרה להרחיב את ההשפעה שלנו - הן בשטח והן בתחום המדעי - ולהוביל עשייה משמעותית לשמירה על הטבע והסביבה הימית.

ברצוננו להודות על שיתוף הפעולה הפורה עם ארגוני שימור, מחקר, גורמי טיפול ואכיפה! הודות למעורבות המרשימה של שותפינו הרבים, הצלחנו השנה להשיג תוצאות יוצאות דופן ושוברות שיאים בים בזמן אמת.

מוקד SeaWatch מברך במיוחד על שיתוף הפעולה עם פקחי היחידה הימית של רשות הטבע והגנים ועל השיפור במענה לדיווחים בכפוף לשיקולי הפיקוח, סדרי הקדימויות והאילוצים של הארגון. יש לשים דגש על קבלת מענה מצד רשויות חוף ומשטרת ישראל באשר לדיג לא חוקי בחופים מוכרזים ושיט בניגוד לתקנות. שיתוף פעולה פורה עם גורמי האכיפה, ומענה איכותי מצדם לדיווחי הציבור, חיוני לא רק לטיפול יעיל במפגעים ימיים, אלא יביא גם לעלייה באמון הציבור בגורמי האכיפה, ועלייה בהתגייסות הציבורית לשמירה על הים.

אחרונים וחביבים - תודה רבה לכלל המדווחים והמדווחות שלנו שבחרים יום-יום לקחת חלק פעיל בשמירה על הסביבה הימית של ישראל!

רוצה לשמור על הים בזמן אמת?

בואו לשמוע על מיזם SeaWatch שמאפשר לדווח על מפגעים סביבתיים בים, כמו חיה פצועה, פסולת או עבירת דיג, ולעשות שינוי בשטח. השיחה חווייתית, משלבת דוגמאות מרתקות מהשטח ומספרת כיצד כולנו יכולים ויכולות להיות העיניים של הים!

לתיאום הרצאה ללא עלות - seawatch@spni.org.il

**להורדת
האפליקציה**

**לתרומה
לחצי הכחול**

**להצטרפות
לניוזלטר**

